

Bahá'í-troen og homoseksualitet

Mennesker tenker forskjellig. De har forskjellige verdier og tro. Altfor ofte fører disse forskjellene til strid, konflikt, urettferdighet, lidelse, undertrykkelse og sosial ustabilitet.

Bahá'íene tror at hele menneskeheten er én, skapt av en barmhjertighet og allkjærlig Skaper. Ved å understreke den grunnleggende åndelige verdigheten og friheten til enhver sjel, bekrefter Bahá'u'lláh at «intet menneskes tro kan betinges av noen unntatt seg selv». Vår utfordring er da å lære å leve sammen, respektere ulike individer og grupper, hver med sine egne perspektiver på virkeligheten, samtidig som vi dyrker enhet i mangfold av tanker og handlinger som kan fremme fremgang og en fredelig sosial orden.

Over hele verden og på ulike vis i forskjellige samfunn, blir spørsmålet om homoseksualitet ofte behandlet på en svart-hvit, dikotomisk, måte, og krever bekreftelse eller avvisning. Det er dermed utformet som et nullsumspill, som tilsier at samfunnet må ta en bestemt form, og ser på dem som har et annet syn som enten umoralske eller fordomsfulle. Bahá'íene tar ikke del i denne konflikten og ser på saken som mer kompleks og nyansert. Det er ikke hensiktsmessig å tvinge andre mennesker i trosspørsmål. Alle må utøve sin egen handlefrihet. Ethvert forsøk på å påtvinge et bestemt perspektiv eller praksis på en del av menneskeheten som ikke er enig, vil bare føre til mer konflikt og lidelse.

Kjernen i uenigheten er ulike perspektiver på rammene for seksualetikk. Historisk sett har religiøse trossystemer på tvers av kulturer vært en primær kilde til moralsk innsikt og orden. Hellige tekster eller tradisjoner inneholder ulike lover og formaninger som på en eller annen måte omdirigerer eller begrenser adferd som oppstår fra tilbøyeligheter og ønsker som naturlig forekommer blant mennesker. I nyere århundrer var etisk tenkning angående seksualitet ofte basert på perspektivet gitt av naturloven: menneskelig seksualitet var knyttet til forplantning, en av de særegne godene knyttet til ekteskap og et uttrykk for en medfødt menneskelig hensikt. Riktig seksuell atferd ble følgelig ansett for å være avgrenset til den begrensede adferden rundt reproduksjon. Visse samtidssyn utfordrer dette perspektivet, og antyder at et rammeverk for seksuell etikk i stedet bør være basert på menneskelig psykologi som legger vekt på personlig ønske og tilfredshet. I dette perspektivet er de viktigste verdiene for seksuell etikk ikke opptatt av bestemte handlinger, men av samtykke og å sikre at et individ ikke bare blir et objekt for en annens handling.

Bahá'í-rammeverket for seksualetikk er forankret i Bahá'u'lláhs lære. For hans tilhengere er forskriftene og rådene som finnes i disse læresetningene «livsens ånde for alle skapte ting», Guds «visdoms og kjærlige forsyns lampe», og bør derfor overholdes, slik Bahá'u'lláh oppfordrer, «med fryd og glede, for dette er best for dere, om dere bare visste det». Dette rammeverket bekrefter verdien av seximpulsen, avviser seksuell puritanisme, men erkjenner behovet for riktig uttrykk og selvkontroll. Det står i kontrast til samtidens tillatte standarder, som har en tendens til å sette seksuell frihet over andre mål og verdier. Bahá'u'lláh bekrefter at

familien er grunnlaget for samfunnet og sivilisasjonen, at ekteskapet er mellom kvinne og mann «så at dere kan frembringe en som vil tale om Gud», og at seksuelle forhold kun er tillatt mellom par som er gift med hverandre. Disse læresetningene er fremsatt i Bahá'u'lláhs skrifter og i de autoritative uttalelsene til 'Abdu'l-Bahá og Shoghi Effendi. De er ikke gjenstand for endringer av Det Universelle Rettferdighetens Hus, det internasjonale bahá'í-samfunnets øverste styrende organ.

En av de grunnleggende sannhetene i bahá'í-troen er at samvittighet ikke kan påtvinges. Ethvert menneske har rett til samvittighets- og trosfrihet. Hver og en er til syvende og sist ansvarlig overfor Gud for valgene som tas. Bahá'íene er pålagt å være tolerante og respektfulle overfor alle som har andre synspunkter enn dem selv, å ikke dømme andre utfra bahá'í-standarder, og ikke forsøke å påtvinge samfunnet disse standardene. Fordommer av ethvert slag er helt i strid med troens ånd; for innebygd i bahá'í-samfunnets etos er erkjennelsen av at «kjærlighet er lys, hvor den enn måtte ha til huse, og hat er mørke, hvor det enn måtte bygge seg rede». Enten de er troende eller ikke, formaner Bahá'u'lláh alle mennesker til «å krysse denne korte levetiden med oppriktighet og redelighet» for å vise «overbærenhet, barmhjertighet, medfølelse og kjærlig omsorg overfor alle jordens folk og slekter».

Ved fritt å anerkjenne Bahá'u'lláh som Guds manifestasjon – den guddommelige oppdrager – for denne tidsalderen, velger bahá'íene frivillig å etterleve hans lære. Det vekker potensialet av talenter og evner i den enkelte, fremmer utviklingen av åndelige egenskaper og bidrar til samfunnet som helhet. Sann frihet finner altså sitt uttrykk i å erkjenne at mennesker er åndelige vesener som streber etter en høyere hensikt; i å bevege seg forbi materielle virkelighetsforståelser ved å trekke veksler på evnene til både fornuft og tro for å navigere blant livets utfordringer.

Svar på noen vanlige spørsmål

Hva er bahá'í-synet på identitet?

Spørsmålet om identitet – hva det er og hvem som definerer det – går til selve kjernen av hvordan bahá'í-læren om homoseksualitet kan forstås. For bahá'ier er det Guds manifestasjon, Guds stemme til verden, som definerer menneskets natur og hensikt. Bahá'u'lláh beskriver hensikten med menneskelivet som vesentlig åndelig i sin natur. Et individs sanne selv er å finne i sjelens krefter, som har kapasitet til å kjenne Gud og avspeile hans egenskaper. Sjelen har ikke noe kjønn, ingen etnisitet, ingen rase. Gud ser ingen forskjeller mellom mennesker bortsett fra i forhold til den bevisste innsatsen til hvert enkelt individ for å rense sin sjel og å uttrykke dens fulle krefter. I Guds øyne er alle mennesker som ett og har den felles plikten å kjenne og tilbe Ham og bidra til å fremme sivilisasjonen. Denne sannheten er direkte relatert til en annen – at menneskeheten er én familie. En kjærlig Herre har «frembragt hele menneskeheten fra samme stamfar». Han har «bestemt at alle skal tilhøre den samme husstand».

I sin essens tilbyr altså bahá'í-læren en oppfatning av menneskelig identitet der selvets indre ambisjoner stemmer med målene for en rettferdig, empatisk og kreativ sosial virkelighet. Den tilbyr derved en mer ekspansiv følelse av menneskelig identitet, en som bekrefter alles iboende edelhet, der hvert menneske er «betrodd i helhetens forvaring når det fødes inn i

verden». Som formulert av Bahá'u'lláh: «La ditt syn omfavne hele verden snarere enn å være begrenset til deg selv».

Kan hvem som helst bli bahá'í?

Dørene til bahá'í-samfunnet er åpne for alle; dette gjelder også de med homofil legning. På slutten av 1940-tallet ble Shoghi Effendi, bahá'í-troens beskytter og dens overhode på den tiden, informert om en gruppe unge menn med homoseksuell orientering som var dypt interessert i bahá'í-troen og hvorav noen ønsket å bli bahá'ier. Han slo fast at de unge mennene «burde bli behandlet som alle andre mennesker som søker adgang til bahá'í-troen, og bli akseptert på samme grunnlag». Den tilnærmingen gjelder også i dag. Knyttet til medlemskap i bahá'í-samfunnet er forventningen at alle som aksepterer Bahá'u'lláh som en Guds manifestasjon, vil gjøre en oppriktig og vedvarende innsats for å tilpasse oppførselen sin etter hans lære. Dette er selve definisjonen av hva det vil si å være bahá'í. Troende som opplever tiltrekning til personer av samme kjønn velger fritt denne veien for å følge Guds «råd» av kjærlighet til «Hans skjønnhet» for ved det å virkeliggjøre sjelens fundamentale åndelige hensikt. Hvis noen ikke formelt ønsker å bli bahá'í, er hun eller han fortsatt velkommen til å delta i bahá'í-aktiviteter. Det er bemerkelsesverdig at mange steder rundt om i verden spiller personer som ikke er bahá'ier en aktiv rolle i å berike andaktssamlinger, utdanning og sosiale initiativer inspirert av bahá'í-prinsipper.

Hva slags veiledning gis til bahá'ier som ønsker å leve i samsvar med bahá'í-standarder?

Det er en forskjell på å være tiltrukket av personer av samme kjønn og å ha sex med likekjønnede. Når et individ anerkjenner Bahá'u'lláh som Guds manifestasjon for denne tiden, vil hun eller han, som enhver annen troende, strebe etter å følge hans lære uavhengig av de spesielle utfordringene vedkommende personlig står overfor. Alle troende strekker seg på forskjellige måter for å leve et bahá'í-liv, og det er ingen grunn til at utfordringen med å bli tiltrukket av personer av samme kjønn skal fremheves i forhold til andre. Livet byr hver sjel på forskjellige tester, og utfordringen noen har med bahá'í-læren knyttet til homoseksualitet er i bunn og grunn ikke forskjellig fra den andre møter når de følger andre læresetninger. Det er viktig med en fordomsfri tilnærming til spørsmålet om homoseksualitet, og det er verdt å beundre personer med homoseksuell orientering som streber etter å leve bahá'í-livet. De står fritt til å gjøre tjenester for bahá'í-samfunnet, og de bør vite at troens institusjoner ikke snoker i de troendes private liv.

Er bahá'í-læren om homoseksualitet i samsvar med vitenskapen?

Selv om vitenskapen kan gi innsikt i hva som er naturlig - det vil si hva som vises i naturen – sier den ikke noe om at en «naturlig adferd» bør eller ikke bør komme til uttrykk. Et strengt materielt perspektiv som ser på naturen som perfekt, er ikke automatisk retningsgivende for bahá'ier. Det skiller i bahá'í-troen mellom hva mennesker kan være tilbøyelige til å gjøre og hva som til syvende og sist gir best uttrykk for vår åndelige hensikt. Bahá'í-forståelsen av homoseksualitet blir derfor sett på som et spørsmål om moralsk forståelse og handling snarere enn et vitenskapelig spørsmål.

Mener bahá'íene at homoseksualitet bør behandles medisinsk?

Det medisinske miljøets forståelse av homoseksualitet har endret seg betydelig gjennom årene. Spørsmålet er imidlertid ikke om seksuell legning kan endres, men om man som bahá'í

forsøker å etterleve Bahá'u'lláhs lære. Det er overlatt til den enkelte troende å avgjøre om rådgivning eller annen tilnærming vil være til personlig hjelp i denne forbindelse.

Hvilken holdning bør en bahá'í ha til eget barn som er homofil?

En forelder vil naturlig nok vise dyp og varig kjærlighet til barnet sitt uansett. Hvis barnet ikke anser seg selv som bahá'í, så vil selvfølgelig ikke bahá'í-loven gjelde for barnet. Og det er en selvfølge for bahá'ier å vise respekt for alle som har synspunkter som er forskjellige fra deres egne og ikke på noen måte være fordomsfull eller fordømmende. Hvis barnet ønsker å være bahá'í så vil kanskje hun eller han også ønske at foreldrene bidrar med refleksjon om prinsippene diskutert tidligere om identitet og enhver troendes bestrebelse for å etterleve Bahá'u'lláhs lære.

Hva bør en bahá'í med homoseksuell orientering gjøre hvis han eller hun opplever fordommer i bahá'í-samfunnet?

Bahá'í-læren innprenter troen på at enhver menneskelig sjel gjenspeiler guddommelige egenskaper. Det gir uttrykk for den ultimate verdigheten som alle mennesker søker. Bahá'u'lláh oppfordrer sine tilhengere til å fokusere på og skape enhet i verden: «Det påhviler mennesket å holde iherdig fast ved det som vil fremme fellesskap, velvillighet og enhet». Og: «Vær som fingrene på én hånd, lemmene på ett legeme». For dette formål bestreber bahá'iene seg på å manifestere «altomfattende kjærlighet» og respekt overfor hvert medlem av fellesskapet, for å skape sosiale miljøer med individuell kapasitetsbygging og gjensidig oppblomstring. Det er ikke plass for fordømmende holdninger og selvrettferdighet. Derfor, å betrakte personer med en homoseksuell orientering med fordommer eller forakt ville være helt i strid med bahá'í-troens ånd. I deres anstrengelser for å bygge enhetlige samfunn er det uunngåelig at bahá'ier vil oppleve at trosfeller handler på en måte som de mener ikke er fullt ut i samsvar med troens standarder. I slike tilfeller er det konstruktive svaret å vise tålmodighet og overbærenhet. Men hvis et medlems fordomsfulle oppførsel vedvarer og undergraver enheten, vil bahá'í-institusjonene ha et ansvar for å ta opp saken.

Hvorfor anerkjennes ikke likekjønnet ekteskap i bahá'í-samfunnet?

I lys av Bahá'u'lláhs lære om ekteskap og seksualadferd kan ikke likekjønnet ekteskap anerkjennes i bahá'í-samfunnet. Å være bahá'í betyr å erkjenne at Bahá'u'lláh er den guddommelig inspirerte kilden til sannhet for denne tidsalderen. Det ville være en selvmotsigelse for noen å tro på Bahá'u'lláh, men bevisst avvise, forkaste eller bestride aspekter ved troen eller praksisen som er forordnet av ham. Hvis en person i et likekjønnet ekteskap formelt ønsker å slutte seg til bahá'í-samfunnet, vil det være rimelig for personen å avklare eventuelle motsetninger for seg selv før vedkommende bestemmer seg for om hun eller han skal forplikte seg til å bli bahá'í. Bahá'í-samfunnet vil ikke utøve noe press på noen person i en slik situasjon.

Tar bahá'í-samfunnet stilling til sivile ekteskap mellom likekjønnede?

Det globale bahá'í-samfunnet ser ikke på seg selv som en blant konkurrerende sosiale grupper og organisasjoner som kjemper for å etablere sin spesielle sosiale agenda. Bahá'í-samfunnet bidrar til positiv sosial endring ved å unngå strid og maktkamp mens det søker å forene mennesker i sin søken etter underliggende prinsipper og meningsfulle tiltak som kan føre til en rettferdig løsning av problemene som rammer samfunnet. Som Bahá'u'lláh sier:

«Fremskritt for verden, utvikling av nasjonene, ro for folkeslagene og fred for alle som bor på jord, er blant Guds prinsipper og forordninger». Når de arbeider for sosial rettferdighet og velvære, skiller bahá'íene mellom de dimensjonene ved offentlige spørsmål som er i tråd med bahá'í-læren, som de aktivt kan støtte, og de som ikke er det, som de hverken fremmer eller nødvendigvis motsetter seg. I forbindelse med spørsmålet om homoseksualitet, ønsker bahá'íene å få slutt på diskriminering, fordommer og å beskytte alle menneskers grunnleggende menneskerettigheter, mens de hverken fremmer eller motsetter seg sivilt ekteskap.

Kilder:

“The Baha’i Teachings and Homosexuality” på nettsiden for Bahá’í-samfunnet i USA:

<https://www.bahai.us/bahai-teachings-homosexuality/>

Noen linjer er også hentet fra et brev til bahá'íene i Den demokratiske republikken Kongo fra Det Universelle Rettferdighetens Hus 01.11.2022

https://www.bahai.org/library/authoritative-texts/the-universal-house-of-justice/messages/20221101_001/20221101_001.xhtml?761b3a09